

[Hans Schmidt.]

det således, at de stigende krav til staten, de finansielle såvel som de organisatoriske, fører til en udvidelse og magttilvækst af staten som organisation med stigende kontrol over alt og alle. Problemstillingen vil da blive denne: at opnå eller at fastholde folkets velfærd og frihed, uden at staten som organisation tager overhånd. Udviklingen vil ellers i sin konsekvens føre til, at den sociale velfærd går tabt igen, og at friheden slår om i sin modsætning, så at folket bliver statens tjenere for ikke at sige slaver.

Det er som sagt en fare, alle vestlige stater står over for, og denne konstatering har jeg fundet bekræftet i en afhandling, som fremkom for 4 år siden under titlen „Statens overmagt er menneskets undergang“. Denne afhandling er resultatet af en videnskabelig undersøgelse af dette problem, foretaget af forskningsinstituttet for statssociologi ved universitetet i Marburg. Det var spørgsmålet om den dybere årsag til de totalitære staters opståen, der gav stødet til denne undersøgelse, en årsag og en udvikling, som i skjult form også er i gang i alle de vestlige stater af i dag, og hvis farlighed for mennesket ifølge en kommentar til denne afhandling skal være endnu større end den gru, en ny krig kan forvolde. Det hedder, at følgerne af en krig kan overvindes, om de end er nok så katastrofale, men den skæbne, vi driver i møde, vil være den endelige undergang for mennesket, fællesskabet og staten, når der ikke hidføres en afgørende vending i den hidtidige udvikling. Det kan måske synes lidt fjernt, at jeg nævner dette her, men jeg mener dog, det er rigtigt at gøre det.

Den truende økonomiske situation, vi nu står over for, vil kræve indgribende forholdsregler, som i større eller mindre grad vil berøre alle samfundslag. Det stærke prisfald på alle landbrugsprodukter tyder på, at det desværre ikke drejer sig om en midlertidig foreteelse, men det kunne tyde på, at vi alle foreløbig må indstille os på

et nyt og dårligere grundlag for vor levefod. Det ville være ønskeligt, om de midler, som måtte skønnes at være egnet til at imødegå denne situation, også kunne samstemmes med de forholdsregler, som kan blive nødvendige ved en eventuel tilslutning til en af de store økonomiske sammenslutninger i Vesteuropa.

Med hensyn til Danmarks stilling til de store økonomiske sammenslutninger vil slesvigsk parti være at finde blandt dem, som ser en fremtid for landet i en tilslutning til det europæiske fællesmarked, som de seks lande har påbegyndt.

Det er et mål, der fra vor side på en måde er fremført før i tiden, nemlig under kriserne i 20'erne og 30'erne; men som forholdene var dengang, var muligheden begrænset til Tyskland alene, og det må erkendes, at tiden da i alle henseender endnu ikke var inde.

Der er også en afgørende forskel på vor stilling over for dette spørgsmål før og i dag. I mellemkrigsårene stod dette vort mål om en økonomisk tilslutning til Tyskland i skæret af vor målsætning om en revision af grænsespørgsmålet og kunne derved have udseende af at være forløber for den. Det er et moment, som bortfalder nu, hvor vi ikke alene har anerkendt grænsen, men hvor vi derudover er indstillet på at udøve en funktion som formidler mellem folkene og staterne, og dette tilsagn vil selvfølgelig også være gyldigt her, hvor vi muligvis kan øve en indsats i et for hele landet livsvigtigt anliggende og til gavn for det europæiske fællesskab.

Dette sidste er da også efter forbundskansler Adenauers udsagn det endelige mål for alle disse bestræbelser, og det må da være en opgave for et dansk-tysk arbejdsfællesskab i Nordlesvig og for slesvigsk parti at medvirke hertil.

P. M. Dam: Siden jeg kom ind i politik, har jeg i overensstemmelse med mit partis stilling været en varm tilhænger af Nordens samhörighed og Færøernes samhörighed